

बिलीफ बायोटेक, चिपरी

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

मो. नं. 9850895072, 8275002072, 9850301072

टिश्युकल्चर सागवान लागवडीसाठी शेतक-यांना महत्वाच्या सूचना

सागवान हे महत्वाचे लाकडी वृक्ष आहे. सद्यस्थितीत साग लावडीचे तंत्रज्ञान तसेच उत्तिसंवर्धनाद्वारे जातीवंत मातृवृक्षापासून तयार केलेली दर्जेदार रोपे लागवडीस वर्षभर केंव्हाही उपलब्ध असल्यामुळे तसेच लागवडीनंतर पारंपारिक पध्दतीपेक्षा या रोपांची वाढ जलद होत असल्यामुळे उत्पादनात भरीव वाढ होत आहे.

* जमीन -

- उत्तम निचऱ्याच्या जमिनीमध्ये साग अतिशय उत्तमरित्या वाढते.
- कॅल्शियम आणि फॉस्फरसयुक्त जमिनीत सागाची वाढ उत्तमरित्या वाढते.
- जमिनीचा सामू 6.5 ते 8.5 असावा.
- साग हे प्रतिकूल हवामानात वाढणारे पिक आहे. त्यामुळे साग कोणत्याही वातावरणात उत्तमरित्या वाढते.

* साग लागवडीचे अंतर

एकरी रोपांची संख्या

1) 10 फुट X 10 फुट	-	435 रोपे
2) 10 फुट X 8 फुट	-	545 रोपे
3) बांधाभेवती रोपे लावताना 6 फुट अंतराने साग लावता येते.		

* **लागवडीची पूर्व तयारी** - टिश्युकल्चर साग रोप लागणीच्या आधी 8 इंच खोलीचा खड्डा काढून प्रथम 2 ग्रॅम रिजेंट ग्रॅन्यूल टाकावे, नंतर 100 ग्रॅम लिंबोळी पेंड, 100 ग्रॅम स्टेरॅमिल मिक्स करून टाकावे व त्यावर रोप लावावे. रोप लागणीनंतर लगेच पाणी द्यावे.

* **आंतरपिके** - टिश्युकल्चर साग लागवडीत आंतरपिक म्हणून तीन चार वर्षांपर्यंत पाण्याच्या उपलब्धतेनुसार तसेच जमिनीच्या प्रकारानुसार आंतरपिक घेता येते.

* **आंतरमशागत व तण नियंत्रण** - पहिल्या दोन ते तीन वर्षांच्या कालावधीमध्ये आंतरमशागत व तणनियंत्रण करणे जरूरीचे आहे. ह्या दोन्ही गोष्टी अतिशय महत्वाच्या व एकमेकांशी सलग्न असणाऱ्या गोष्टी आहेत.

दोन ओळींच्या मध्ये अंतर आठ ते दहा फुट असल्यामुळे लहान ट्रॅक्टर अथवा बैलाच्या सहाय्याने नांगरट व कुळवाच्या पाळ्या देवून शेताची आंतरमशागत करावी.

★ **पाणी व्यवस्थापन** - टिश्युकल्चर सागाची चांगली वाढ होऊन, चांगले उत्पादन येण्याकरीता पाणी व्यवस्थापन ठिबक पध्दतीने करणे आवश्यक आहे.

★ **बगलफुट काढणे** - टिश्युकल्चर सागाची वाढ आणि लाकडाची प्रत सुधारण्याकरीता वेळेत बगलफुट काढणे अत्यंत महत्वाची बाब आहे. बगलफुट काढताना शेंडा मोडणार नाही याची काळजी घ्यावी.

★ **खत व्यवस्थापन** -

- पहिला डोस - लागणीनंतर 15 दिवसांनी **(9 इंच अंतरावर)**
 - युरीआ - 50 ग्रॅम/रोप
 - सुपर फॉस्फेट - 30 ग्रॅम/रोप
- दुसरा डोस - लागणीनंतर 60 दिवसांनी **(1 फुट अंतरावर)**
 - संपूर्णा (19:19:19) - 100 ग्रॅम/ रोप
- तीसरा डोस - लागणीनंतर 180 दिवसांनी **(2 फुट अंतरावर)**
 - संपूर्णा (19:19:19) - 100 ग्रॅम/रोप
- **तीसरा डोस पाच वर्षापर्यंत वर्षातून दोन वेळा द्यावे.**

वनविभागाकडून साग तोडणी परवानगीसाठी सागाची रोपे पिक - पाणी नोंद (7/12 उताऱ्यावर) करावे लागते.

★ **टिश्युकल्चर साग रोपांचे फायदे** -

1. टिश्युकल्चर सागवान रोपे एकसमान वाढतात.
2. पारंपारिक पध्दतीने बिया किंवा स्टंपपासून तयार रोपांपेक्षा टिश्युकल्चर रोपांची वाढ झपाट्याने होते.
3. टिश्युकल्चर रोपे रोग व किडीपासून प्रतिकारक्षम राहतात.
4. टिश्युकल्चर सागवान रोपे चांगल्या गुणधर्माच्या मातृवृक्षापासून तयार केलेली असल्यामुळे एकाच गुणधर्माची रोपे वर्षभर लागवडीकरीता उपलब्ध असतात. त्यामुळे लाकडाची प्रत चांगली राहते.
5. टिश्युकल्चर सागवान रोपांमध्ये पारंपारिक रोपांपेक्षा फुल व फळधारणा उशिरा होत असल्यामुळे त्यांची कायीक वाढ चालू राहते. तसेच प्रत्येक पानाच्या बेचक्यातून येणारी नविन फुटवा कमी असल्यामुळे पानाच्या देठाजवळ गाठी तयार होत नाहीत. त्यामुळे लाकडाची प्रत चांगली राहून बाजारात जास्त किंमत येवू शकते. बांधवरती लावण्याकरीता उपयुक्त राहतात.